

Rozlišíme 3 pojmy, které ukazují, jak může být náboženství chápáno:

a) RELIGIO – od lat. re-ligare = znovu pevněji propojit, svázat, připoutat. Myslí se připoutat člověka k bohu, ale také propojit a upevnit sociokulturní vazby. Pojem bývá proto používán často teology a sociology k označení starých kulturních (původně náboženských) vazeb a hodnot, které držely společnost pohromadě. Šlo o společnou víru, hodnoty, morální pravidla, vnímání toho, co je posvátné a nedotknutelné. Tento aspekt sdílené kultury, jak se mnozí domnívají, je dnes značně oslaben a s ním i tradiční soudržnost společenství naší civilizace. Slábnutí religio bývá někdy pokládáno za důvod úpadku naší civilizace. Religio souvisí s TRADICÍ.

b) CONFESSIO – od lat. confiteor = vyznávám – je rovněž pojem označující cosi podstatného v náboženství. Jde o to, co vyznáváme, v co věříme. Společné přesvědčení a víra jsou pro fungování skupin zásadní. Zde je posílen aspekt toho, v čem se obsahově naše víra jako vyznání liší od obsahů vyznání jiných skupin, církví, náboženských denominací. Konfese byla často předmětem zkratk, předsudků, nepochopení a historických sporů. I ona souvisí s tradicí, zdá se ale, že pro člověka západní civilizace dnešní doby vážnost vyznáváných pravd zčásti ustupuje do pozadí. Vyznání dnes nevnímáme tak často jako důvod ke sporům a rozkolu.

c) PIETAS (z lat.) = zbožnost, zbožný cit víry zakládající vztah a postoj k „vyššímu“. Připomeňme výstižný rozdíl mezi fides quae a fides qua – tedy v co věřím x víra, jíž věřím! Obsahem své víry si člověk nemůže být jist. Nemůže vědecky doložit pravdivost toho, v co věří. To by pak víra ztratila smysl, stačil by rozum. Akcent se tedy přenáší na postoj, intenzitu, hloubku osobní víry, jíž věřím.

Náboženství vzhledem k jednotlivci můžeme definovat jako hluboce zakořeněný a opravdový vztah k bytosti, která člověka přesahuje. Říkáme o ní, že je vůči člověku TRANSCENDENTNÍ. Poskytuje mu smysl a cíl životní snahy, pomáhá mu nalézat odpovědi na zásadní životní otázky a situace. Tento vztah, jako jakýkoliv vztah, nikdy není hotový, jistý, neměnný. Stále se vyvíjí. Dá se prožít, ale nedá se sdělit, jeho obsah je nepřenositelný na jiného člověka. (Existenci boha lze sice rozumovou ekvilibristikou dokázat, ale nemá to smysl. Takový důkaz sám o sobě ještě není argumentem, aby někdo „uvěřil“.)